

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Černý Ivo.

Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz, materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje

Studená válka – PRACOVNÍ LIST

1. Winston Churchill, projev ve Fultonu (5. březen 1946)

„...Od Štětína na Baltu až po Terst na Jadranu byla napříč celým kontinentem spuštěna železná opona. Za touto linií leží všechna hlavní města starých států střední a východní Evropy. Varšava, Berlín, Praha, Vídeň, Budapešť, Bělehrad, Bukurešť a Sofie, všechna tato proslulá města i s obyvatelstvem jejich zemí se ocitla v oblasti, kterou musím nazvat sovětskou sférou a všechna jsou vystavena nejen té či oné formě sovětského vlivu, ale i vysoké a v mnoha případech rostoucí míře ovládnutí z Moskvy... Komunistické strany, které byly v těchto zemích velice malé, získaly postavení a moc zdaleka přesahující počet jejich členů a ze všech sil se snaží prosadit totalitní vládu. Téměř ve všech případech byl nastolen policejní stát a prozatím nikde, s výjimkou Československa, neexistuje skutečná demokracie... Stín padl na dějiště ještě nedávno osvětlené spojeneckým vítězstvím. Nikdo neví, co sovětské Rusko a jeho komunistická mezinárodní organizace zamýšlejí udělat v bezprostřední budoucnosti a jaké jsou hranice, jestliže vůbec takové existují, jejich expanzionistických tendencí a snah o získávání nových přívrženců... Na druhé straně si nechci připustit myšlenku, že nová válka je nevyhnutelná, nebo lépe řečeno, že se k nové válce schyluje. Hovořím o tom nyní proto, jelikož jsem přesvědčen, že naše štěstí leží v našich vlastních rukou a že my jsme s to zachránit budoucnost. Na základě toho, co jsem viděl u našich ruských přátel a spojenců během války, jsem přesvědčen, že neexistuje nic, co obdivuji více než sílu a neexistuje nic, k čemu by měli menší vážnost než je slabost, zvláště pak vojenská slabost. Proto je naše stará doktrína rovnováhy sil mylná. Nemůžeme si dovolit se spoléhat na nevelkou převahu sil vytvářející tím pokušení k měření sil...”

- a) Před čím varuje Churchill do budoucna Evropu?
- b) Jak hodnotí svého dřívějšího spojence - SSSR?
- c) Proč Churchill použil termín železná opona?
- d) Které státy se ocitly na východ od železné opony? (5 příkladů)
- e) Která politická strana se ujala moci v totalitních státech Evropy?

2. Z Trumanova projevu r. 1947

"...v současném úseku světových dějin musí téměř každý národ volit mezi dvěma způsoby života. Tato volba není často volbou svobodnou... Jeden způsob života je založen na vůli většiny. Vyznačuje se svobodnými institucemi, zastupitelským principem vlád, svobodnými volbami, zárukami pro svobodu jedince, svobodu slova a náboženství a ochranu před politickým útlakem. Druhý způsob života je založen na vůli menšiny, která je vnucována většině. Opírá se o teror a útlak, o řízený tisk a rozhlas, o zfalšované volby a o potlačování osobních svobod. Věřím, že politika Spojených států musí spočívat v podpoře svobodných národů, jež vzdorují pokusům o ujařmení ozbrojenými menšinami či vnějšímu tlaku. Domnívám se, že naše pomoc musí spočívat především v ekonomické a finanční podpoře, která je nevyhnutelná pro dosažení jejich hospodářské stability a tudíž i vyrovnaného politického života..."

- a) Jak popisuje nesvobodu některých národů?
- b) Kdo hájí politiku svobody?
- c) Jakými prostředky se snaží podporovat svobodu jiných národů?
- d) Co znamená politika „zadržování komunismu“?

3. Vysvětli zkratky SRN a NDR

4. Co znamená NATO, EHS

5. Co znamená bipolarita světa po 2. světové válce

6. Uveď 3 příklady válečných konfliktů v období studené války